

Wyjątkowy album zdjęciowy od IDS na 45-lecie Solidarności

Album „Solidarność 1980–2025” został wydany z okazji 45 rocznicy powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, który stał się symbolem oporu przeciwko reżimowi komunistycznemu w Polsce. Jako ruch społeczny Solidarność była jednym z najważniejszych katalizatorów demokratycznych przemian, które dokonały się w Europie Środkowo-wschodniej w drugiej połowie XX wieku. Publikacja przygotowana przez Instytut Dziedzictwa Solidarności stanowi próbę uchwycenia esencji tego momentu w historii Polski.

Zawartość albumu

Album jest wydawnictwem o charakterze popularyzatorskim, przedstawiającym historię znanego związku zawodowego szerokiemu kręgowi odbiorców w 45. rocznicę jego powstania. Autorzy tej publikacji (dr Adam Chmielecki, dr Artur Kubaj i Małgorzata Kuźma) koncentrują się na ukazaniu oblicza Solidarności w różnych odsłonach od 1980 roku aż do współczesności. Tworzą swoistą kronikę wydarzeń, dość emocjonalną opowieść historyczną. Dlatego też album nie jest typowym opracowaniem popularnonaukowym, wzbogaconym przypisami, ale bardziej opowieścią niosącą w sobie niekiedy dość duży ładunek emocji. Potencjalnymi czytelnikami tego jubileuszowego wydania mogą być zarówno członkowie Solidarności, jak i osoby pragnące zapoznać się z bardzo trudną historyczną drogą związku zawodowego, który miał ogromny wpływ na życie polityczne w Polsce i na społeczeństwa żyjące w innych krajach w kleszczach totalitaryzmów.

Album zawiera szeroką dokumentację fotograficzną, tekstową oraz graficzną przedstawiającą zarówno kluczowe wydarzenia z życia codziennego Solidarności, gdy była ona na szczycie swojej działalności, jak i inne wybrane chwile z historii ruchu i Związku

Album jest opowieścią o rozwoju Solidarności jako idei, która nie tylko zawaładnęła sercami Polaków, ale także miała ogromny wpływ na społeczeństwa w całym bloku wschodnim, przyczyniając się do końca zimnej wojny oraz upadku komunizmu w Europie.

(w tym rolników indywidualnych). Wśród ważnych wydarzeń uwiecznionych na zdjęciach znajdziemy strajki ogólnopolskie (w tym z roku 1980) w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni, w Stoczni Gdańskiej im. Lenina w Gdańsku, w Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego czy w Kopalni Węgla Kamiennego „Zofiówka” w Jastrzębiu-Zdroju. Na kartach albumu zobaczymy również postacie szczególnie ważne dla Związku, na przykład księdza Jerzego Popiełuszkę czy księdza Hilarego Jastakę; wszystkich przewodniczących Związku z całego okresu działalności

Okladka albumu.

– począwszy od Lecha Wałęsy, a skończywszy na Piotrze Dudzie, a także inne zasłużone postacie dla Związku i Polski, na przykład Andrzeja Kołodzieja czy Lecha Kaczyńskiego. Przedstawiciele polskiego społeczeństwa zobaczymy na zdjęciach z I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku Oliwie, a także podczas zmagania z władzą stanu wojennego na ulicach polskich miast, podczas procesów sądowych, zobaczymy ludzi aktywnie działających w podziemiu, witających papieża Jana Pawła II w 1987 roku, uczestniczących w strajkach pod koniec lat 80. W tej publikacji nie zabrakło również ujęć z rozmów Okrągłego Stołu i wyborów czerwcowych, rocznicowych spotkań Związku, są też zatrzymane w kadrze chwile dokumentujące działalność polityczną Związku i współczesne demonstracje czy akcje związkowe. Zaprezentowano również symbolikę Solidarności – odznaczenia, logo, plakaty, ulotki, pomniki, tablice pamiątkowe, murale – a także ważne dla Związku miejsca pamięci, jak Sala BHP w Gdańsku, pomnik Poległych Stoczniovców 1970 na placu Solidarności w Gdańsku, historyczna Brama nr 2 Stoczni Gdańskiej czy pomnik ku czci poległych górników z Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach.

Zdjęcia pochodzą z agencji fotograficznych, z zasobu Instytutu Dziedzictwa Solidarności, Europejskiego Centrum Solidarności oraz z wolnych

zasobów Wikimedia Commons i domeny publicznej (na zasadach licencji Creative Commons).

Oprócz zdjęć i dokumentów historycznych, książka zawiera także wypowiedzi osób związanych ze Związkiem. Publikację otwiera wstęp obecnego przewodniczącego NSZZ „Solidarność” Piotra Dudy, który napisał m.in.: „Ten album jest holdem dla tych, którzy nie bali się marzyć o Polsce wolnej, sprawiedliwej i solidarnej, i którzy swoje marzenia zaczęli urzeczywistniać bez względu na ponoszone koszty. Ich świadectwo jest dla nas do dziś aktualne i zobowiązujące. Niech ten album nie będzie tylko pamiątką. Niech stanie się przestrożą i przypomnieniem, że Solidarność jest wtedy, gdy Polacy są razem i zwyciężają, działając razem”.

Album jest opowieścią o rozwoju Solidarności jako idei, która nie tylko zawaładnęła sercami Polaków, ale także miała ogromny wpływ na społeczeństwa w całym bloku wschodnim, przyczyniając się do końca zimnej wojny oraz upadku komunizmu w Europie.

Każdy z autorów tej publikacji napisał osobny rozdział, w którym przedstawia inny fragment historii Solidarności, co nadaje książce zróżnicowany charakter. Teksty są zwieńczone fotografiami oraz bibliografią zachęcającą do pogłębienia tematu lub poszerzenia wiedzy z zagadnień, które czytelnika zainteresują.

INSTYTUT
DZIEDZICTWA
SOLIDARNOŚCI

Doktor Artur Kubaj opisuje pierwszą fazę działalności Solidarności, kiedy ruch miał ogromne znaczenie historyczne dla dziejów świata. Tekst jest solidnym wstępem do historii Związku.

Małgorzata Kuźma koncentruje się na okresie po 1989 roku, kiedy Solidarność przekształcała się w związek zawodowy o mniej wyrazistych ambicjach politycznych. Autorka przedstawia tę część historii Związku nie bez emocji, dość czytelnie ujawniając polityczne preferencje, szczególnie dotyczące transformacji gospodarczej i politycznej lat 90. XX wieku.

Doktor Adam Chmielecki opowiada o historii Związku po roku 2010, o działaniach Solidarności pod przewodnictwem Piotra Dudy. Autor starannie przedstawił fakty i wydarzenia, koncentrując się na zagadnieniach organizacyjnych Związku, na jego akcjach, zjazdach, ale też ludziach, co pozwala na pełniejsze zrozumienie, w jaki sposób Związek funkcjonuje we współczesnym świecie.

Funkcja edukacyjna publikacji

Wydawca dążył do tego, aby album stał się również materiałem edukacyjnym. Ma on pomóc młodszemu pokoleniu zrozumieć znaczenie ruchu Solidarność, a także upamiętnić bohaterów, którzy walczyli o wolność i demokrację. Publikacja jest nie tylko retrospekcją, ale też próbą odpowiedzi na pytanie, jak dzisiaj interpretować ideały Sierpnia '80 i żyć w zgodzie z nimi. Spełnia swoją rolę popularyzatorską, przybliżając historię Solidarności w przystępnej formie. Jest to interesująca próba syntetycznego przedstawienia historii Związku.

dr Mateusz Ihnatowicz

Doktor nauk humanistycznych, historyk dziejów najnowszych Polski, archiwista i muzealnik oraz pracownik Instytutu Dziedzictwa Solidarności w Gdańsku

17 września 2025 r. miała miejsce premiera albumu. Na zdjęciu współautorzy publikacji: Małgorzata Kuźma i Adam Chmielecki.

FOT. PRASZARD KUŹMA